

במדור זה באים הלעזים שברש"י - כשהן מאויתים נכון, ומנוקדים להגיה נכונה [לאחר שהוגהו על-פי כתיב-יד] ומולם - הובאו הלעזים כפי שהן נכתבים בצרפתית עתיקה, ובנוסף, משמעותם לצרפתית המדוברת [הצרפתית העתיקה כתובה באות גדולה, והצרפתית המדוברת באות קטנה] הלעזים תורגמו גם לאנגלית, וכמוכן - ללשון הקודש

ALEDOIR / Galerie, balcon <i>Gallery, balcony</i>	אָלֵדוֹי"ר מרפסת, אכסדרה	CHEVRONS / Chevrons (toit) <i>Rafters, the beams of the roof</i>	ג ע"ב קִיבְרוֹנִ"ש קורות הגג
DEGREDE / Escalier <i>Stairs</i>	דֵיגְרֵי"ד מדרגות, מעלות	HERIÇON / Hérisson <i>Hedgehog, porcupine</i>	ד ע"א הֵרִיצוֹן ¹ קיפוד
ג ע"ב TAPID / Tapis, pièces de tapisserie, couvertures <i>Carpet, rug, cover</i>	טַפִּי"ד ⁶ מצע, מרבד, ציפוי, שטיח	BIS / Gris-brun <i>Grey-brown</i>	בִּישׁ ² אפור-חום
ז ע"ב FLACEDE / Flétri, fané <i>Fading, withering</i>	פְּלָצִיד"א ⁷ נובלת, קמלה	LOR / Laurier <i>Laurel</i>	לו"ר דפנה
ז ע"א CHEILOS / Cailloux <i>Flint stones, pebbles</i>	קֵיילו"ש אבני אש [אבני צור]	BEIS / Baies, fruits de laurier <i>Berries, laurel fruits</i>	בֵּיי"ש גרגירים (ובפרט פירות הדפנה)
ח ע"א ESTONER / Faire vibrer, secouer <i>To vibrate, shake</i>	אֵישְׁטוֹנִי"ר ⁸ לזעזע, להרעיד	BORDEL / Cabane <i>Hut, shanty</i>	ו ע"א בּוֹרְדֵי"ל ³ צריף, ביתן
PORELS / Poireaux <i>Leeks</i>	פּוֹרְלֵ"ש ⁹ פְּרֵשִׁים (ירק מאכל)	SEREDURE / Serrure <i>Lock, doorknob</i>	ז ע"ב שְׂרִידוֹר"א מנעול
י ע"ב PROVEINIER / Provigner <i>To layer (vine)</i>	פּרוֹבֵינִי"ר להבריך (גפן)	CONPLEINT / Plainte, complainte, lamentation <i>Complaint, moan, wailing</i>	ט ע"א קוֹנְפְּלֵינִ"ט תלונה, התאוננות
כ ע"א GLACE / Glace <i>Ice</i>	גְּלָצֵ"א קרח	MEILE / Maille de cuirasse <i>Breast-plate stitch, net of armour</i>	ט ע"ב מֵייל"א ⁴ חוליה (בשריון)
GRESLE / Grêle <i>Hail</i>	גְּרִישְׁלֵ"א ¹⁰ ברד	PORCHE / Vestibule, porche <i>Entrance hall, porch</i>	יא ע"ב פּוֹרְךָ"א ⁵ חדר-מבוא (כניסת הבית)

הערות והארות

הנלאה וכלה, כמו מגזרת צְבֹל תבֹל (שמות יח-יח) כמו תנבול ומתרגמין מילאה תילאה.
בפירוש המלה "נובל" נחלקו מנחם בן סרוק (מחבת מנחם עמוד 45 ערך 'בל') ודונש בן לברט (עמוד 16). רש"י בישעיהו מתכוון לשלול את פירושו של מנחם ש"נובל" הוא ממשמעות "בלה". אולם רבינו תם (בהכרעותיו שם) חולק ומחזיק בדברי מנחם.
8. רש"י ד"ה "טירי"א - השווה לדברי רבינו גרשום כאן (על הגליון) "אותו זיעועו שמוזעונין ח ע"א הקרקע בשעה שמתקנין שם הריחים. איכא דאמר: טירא - קול הברה שעושין הריחים". וראה גם ברש"י לקמן (כ ע"ב) ד"ה "מאי טיריא איכא".
9. רש"י ד"ה "זאת הכרישין" - השווה לדברי רש"י בכמדבר (יא-ה) "החציר - כרישין. פוֹרְלֵ"ש. ותרגומו: ית בוציניא וכי".
10. רש"י ד"ה "הכפור" - רש"י מפרש כאן, באמצעות מלות הלעז, ש"ברד" הוא קרח ו"כפור" כ ע"א הוא ברד. וכן גם פירש בעוד ששה מקומות בתלמוד (ראה לדוגמה במסכת ברכות יח ע"ב ד"ה "גזיזי דברדא", ושם נט ע"א ד"ה "ומחבר גזיזי דברדא", ובמסכת שבת נא ע"ב ד"ה "ואין מרוקזין", ועוד).
והנה, פירושו על מלת "ברד" לכאורה הפוך מן המשמעות הפשוטה - גם בתורה - למלת "ברד". בפרשת וארא (שמות ט-יח) מוזכר בתורה לראשונה "ברד", "הנני ממטיר כעת מחר ברד כבד מאד", ושם הכוונה לגבישי ברד כפי המשמעות המדוברת ולא לגוש או שכבת קרח. ואף רש"י לא פירש שם מאומה. (ולא ניתן לשנות הגירסה כאן ברש"י, א. שכן היא הגירסה בכל כתיבי היד של פירוש רש"י; ב. מצינו לראשונים אחרים שמביאים זאת משמו של רש"י, כמו בעל התרומה בהלכות שבת אות רלה. וראה גם בתשובות הרשב"א חלק א סימן תתמ"ג).
זאת ועוד, בשונה למה שפירש כאן רש"י ש"כפור" הוא ברד, בשמות (טז-יד) בפרשת המן פירש: "רק ככפור - שטוח קלוש ומחובר כגליד... שהיה מגליד גלד דק מלמעלה". ושם הרי אי אפשר

ד ע"א 1. רש"י ד"ה "אהדר י"ה כֵּלֵיא דיי"א" - את ה"הֶאָנְקָה" (המוזכרת בויקרא יא-ל, וכן בחולין קכב ע"א) פירש רש"י במלת הלעז הֵרִיצוֹן; כמו-כן את ה"קֶפֶד" (המוזכר בישעיה יד-כג) פירש רש"י באותה מלת לעז הֵרִיצוֹן.
ד ע"א 2. רש"י ד"ה "שישא" - לצבע זה אין שם בלשון-הקודש. ומה שפירש רש"י "שיש ירוק", כנראה כוונתו כפי שפירש במסכת סוכה (נא ע"ב): "שיש צבוע, לא לבן ולא שחור, אלא כעין ירוק, בלעז ב"ש".
ו ע"א 3. רש"י ד"ה "א"ד אור רב נחמן כו" - ראה רש"י במסכת שבת (נו ע"ב) "צריף - כוך קטן מצידדין, שעושין מן קנים ומן ערבה". וראה עוד ברש"י במסכת בבא-מציעא (מב ע"א ד"ה "צריפא דאורבני") שפירש: "בית קטן עגול כמין כובע שעושין צידי עופות לאורוב".
ט ע"ב 4. רש"י ד"ה "קֵפִיפּה" - המילה מֵייל"א היא דו משמעות. גם חוליה, כמו כאן, וגם מחלת עיניים, כמו בבבא-מציעא עח ע"ב (ברש"י ד"ה "נהוריתא").
יא ע"ב 5. רש"י ד"ה "בית שער" - ראה רש"י במסכת מנחות (לג ע"ב ד"ה "בית שער"): "בית שער - בית קטן שעושין בצד שערי חצירות ויושב שם שומר הפתח".
י ע"ב 6. רש"י ד"ה "ביפּתְרִקִי" - "תכשיטי ספסלים" הכוונה לַפְּדִים ששימשו ככסויי לרהיטים לצורך ישיבה או שינה עליהם, וזאת זה רש"י מפרש במלת לעז אחת - טפ"ד.
ולהעיר, שמה שפירש רש"י במסכת בכורות (ח ע"ב ד"ה "ביפּתְרִקִי") שביפּתְרִקִי הן כסאות - כוונתו, לכיסאות מרופדים.
ט ע"ב 7. רש"י ד"ה "דכּשִׁי" - רש"י בישעיהו (ל-א) כתב: "עֲבֹלַת עֲלָה - העלה שלה נובלת, כמוש. פְּלִישְׁטְרִישֵׁן"ט [FLEISTRISANT / Se flétrissant] בלעז. בלא עליו שרב או קרח הוא כמוש וליחלוהו אבד וכלה. ואין 'נובל' לשון רקבון כמו פְּלָה שאין נו"ן נופלת באותו לשון, אלא 'נובל' לשון דבר